

بیرجند - کتابخانه شیخ محمدعلی دینانی
فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه شیخ
محمد علی دینانی/سیدجعفر حسینی
اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی،
۱۴۲۶ = ۱۳۸۴. ۱۸۴ ص.

شابک: ۹۶۴-۸۵۸۹-۲۵-۹
در این فهرست نسخه‌های خطی دو کتابخانه
معرفی شده است: ۱. کتابخانه مرحوم شیخ
محمدعلی دینانی، شامل ۱۸۵ نسخه. ۲.
کتابخانه مسجد الرسول بازار شامل ۱۱ نسخه.
در این فهرست نسخه‌های خطی در
دو بخش کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی به
صورت مجزا فهرست‌نگاری شده‌اند و در
پایان کتاب نمایه‌های گوناگون آمده است.
تکابن ← ساری و تکابن

تهران - دائرةالمعارف بزرگ اسلامی
فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مرکز
دائرةالمعارف بزرگ اسلامی / احمد منزوی. -
تهران: مرکز دائرةالمعارف بزرگ اسلامی،
کتابخانه، ۱۳۸۴. ج ۲ = ۵۵۲ ص.

شابک: ۹۶۴-۷۰۲۵-۳۱-۹
فهرست حاضر جلد دوم از فهرست
نسخه‌های خطی مرکز دائرةالمعارف
بزرگ اسلامی است. روش کار به ترتیب
القبایی نام کتاب‌ها است و در بخش دوم
مجموعه‌ها به ترتیب شماره قرار داده شده
و در پایان نمایه‌های گوناگون و نیز عکس
برخی از نسخه‌های منتخب و نفیس به
صورت نمونه آورده شده است.

تهران - کتابخانه شخصی دکتر محقق
فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دکتر
مهدی محقق موجود در مؤسسه مطالعات
اسلامی دانشگاه تهران / توفیق ه. سبحانی. -
تهران: مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه تهران،
۱۳۸۳. ۱۵۲، ۸ ص.

شابک: ۹۶۴-۵۵۵۲-۳۱-۱
فهرست حاضر به معرفی بیش از ۱۵۰ عنوان
نسخه خطی از کتابخانه شخصی دکتر مهدی
محقق موجود در مؤسسه مطالعات اسلامی
دانشگاه تهران - دانشگاه مک گیل می‌پردازد.

کتابشناسی فهرست‌های نسخه‌های خطی انتشار یافته در ایران در سال ۱۳۸۴

فهرست‌های مربوط به مجموعه‌های داخل کشور

آشتیان - کتابخانه حوزه علمیه

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه حوزه علمیه
آشتیان / صادق حضرتی. - قم: مجمع ذخائر اسلامی،
۱۴۲۷ = ۱۳۸۴. ۲۰۴ ص.

شابک: ۹۶۴-۸۵۸۹-۵۴-۲

این فهرست به معرفی ۱۱۰ جلد نسخه خطی
وقف نامه می‌پردازد. از مجموع نسخه‌های
معرفی شده در این مجلد تعداد ۴۰ نسخه
متعلق به کتابخانه صاحب‌الامر (عج) و ۱۶ نسخه
مربوط به کتابخانه سیدالشهداء (ع) و بقیه آن
مربوط به کتابخانه‌های شخصی: مسجد
جامع گرگان، مسجد جامع سیاوشان،
حسینیة صادق بیک، مسجد جامع آشتیان
و حسینیة آقا اختصاص دارد. نسخه‌ها در
دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی
شده‌اند. این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد.

اردکان - کتابخانه حوزه علمیه امام صادق (ع)

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه حوزه علمیه
امام صادق (ع) / سیدجعفر حسینی اشکوری. -
قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۴۲۶ = ۱۳۸۴. ج ۲.

شابک: ج ۱. ۳-۲۸-۸۵۸۹-۹۶۴

ج ۲. ۱-۲۹-۸۵۸۹-۹۶۴

حوزه علمیه اردکان به استناد اسناد و مدارک
موجود دارای پیشینه‌ای کهن است.
کتابخانه حوزه علمیه امام صادق (ع) از
چندین جهت حائز اهمیت است:

۱. تألیفات بسیاری از عالمان و مؤلفان محلی
که نامی از آنها در کتب مصادر نیامده است.
۲. وجود چندین مجموعه وقفی که دارای
نسخه‌های بسیار نفیس است و بر طلاب
شهر وقف شده است. از جمله واقفان
می‌توان به نام محمدسمیع بیک خان اردکانی،
میرزا ابوالقاسم حکیم‌باشی و شیخ محمد
سلطان‌العلماء و حاجی ابوالحسن کلبعلی
اشاره نمود.

این کتابخانه علاوه بر نسخه‌های خطی
دارای حدود ۴۰۰۰ جلد کتاب چاپی است.
در فهرست حاضر ۴۱۸ نسخه خطی در دو
جلد معرفی شده است. جلد اول ۲۵۰ نسخه
و جلد دوم ۱۶۸ نسخه را دربر می‌گیرد، و از
فهرست‌برداری از بقیه نسخه‌ها که به صورت
اوراق پراکنده هستند خودداری شده است.
این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد و تصاویر
صفحاتی از نسخه‌های مهم در لابه‌لای
اوراق کتاب به صورت نمونه آورده شده است.

اصفهان - کتابخانه مدرسه صدر خواجه

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه صدر
خواجه / سیدجعفر حسینی اشکوری. -
قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۴۲۶ = ۱۳۸۴. ۹۶ ص.

شابک: ۹۶۴-۸۵۸۹-۳۶-۴

کتاب حاضر به معرفی ۱۰۴ نسخه خطی
کتابخانه صدر خواجهی اصفهان می‌پردازد.
نسخه‌ها در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی
معرفی شده‌اند. کتاب نمایه‌های گوناگون دارد.

اصفهان - کتابخانه مدرسه صدر بازار

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه صدر
بازار / سید جعفر حسینی اشکوری. - قم:
مجمع ذخائر اسلامی، ۱۴۲۶ = ۱۳۸۴. ج ۲ =
۲۶۸+۲۴۴ ص.

شابک: ج ۲. ۲-۷-۴۳-۸۵۸۹-۹۶۴

ج ۱. ۲۰۱-۳۷-۸۵۸۹-۹۶۴

مدرسه صدر بازار اصفهان به همت امین‌الدوله
حاجی محمدحسین خان نظام‌الدوله
صدر اعظم بین سال‌های ۱۲۲۰-۱۲۳۹ بنا
نهاده شد. پس از انقلاب کتابخانه
عظیمی در جنب مدرسه بنا نهاده شد.
این بنا از سال ۱۳۶۳ تا ۱۳۷۴ ساخته شد و
به کتابخانه صدرالمتألهین موسوم گردید.
فهرست حاضر در دو جلد تألیف شده و
به معرفی ۷۰۰ جلد از نسخه‌های خطی
این کتابخانه می‌پردازد.

تهران - فهرستواره

فهرستواره کتاب‌های فارسی / احمد منزوی. - تهران: مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، کتابخانه، ۱۳۸۳. ج ۹ = ۷۶۴ ص.

شابک: ۰-۲۷-۷۰۲۵-۹۶۴

این جلد در موضوع کلام و عقاید است و به معرفی کتاب‌شناختی کلیه آثار فارسی از قدیم‌ترین دوره تا پایان چاپ سنگی می‌پردازد.

ساری، تنکابن - کتابخانه عمومی

نگاهی به نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی ساری و تنکابن / محمود یزدی مطلق. - تهران: رسانش، ۱۳۸۳. ۲۴۰ ص.

فهرست حاضر در سال ۱۳۷۳ به کوشش محمود یزدی مطلق تهیه شده و با تأخیری ده ساله به چاپ رسیده است. در این کتاب ضمن معرفی دو کتابخانه ساری و تنکابن، کتاب‌های چاپی و خطی و نشریات موجود در این دو کتابخانه در دو بخش جداگانه معرفی شده است.

کتابخانه عمومی ساری در سال ۱۳۴۴ تأسیس شده و دارای بیش از ۲۶۵ نسخه خطی است: ۱۷۴ نسخه عربی و ۹۱ نسخه فارسی. در این کتابخانه حدود ۴۰۰ جلد کتاب چاپ سنگی وجود دارد.

کتابخانه عمومی تنکابن در سال ۱۳۴۲ تأسیس شده و دارای ۷۵ نسخه خطی، ۷۰ نسخه عربی و ۵ نسخه فارسی، است و حدود ۶۰ جلد کتاب چاپ سنگی در آن نگهداری می‌شود.

شیراز - بنیاد فارس‌شناسی

فهرست نسخه‌های خطی بنیاد فارس‌شناسی / محمد برکت. - شیراز: بنیاد فارس‌شناسی، ۱۳۸۴. ۱۷۵ ص.

شابک: ۰-۶-۹۱۹۳۰-۹۶۴

فهرست حاضر به معرفی تفصیلی ۱۰۶ نسخه خطی و مجموعه‌رقعات خوشنویسان شیراز و فارس می‌پردازد. در حال حاضر در این بنیاد تعداد ۱۴۹ قطعه خوشنویسی از خوشنویسان برجسته فارس موجود است. ۸۱ قطعه از این مجموعه و ۱۲ قطعه به خط نسخ احمد نیریزی و تعدادی نیز به خط وصال شیرازی است.

این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد. همچنین در آن نمونه‌هایی از برخی صفحات نسخه‌های خطی و قطعات خوشنویسی دیده می‌شود.

شیراز - کتابخانه علامه طباطبایی

فهرست الفبایی نسخه‌های تک کتابی کتابخانه علامه طباطبایی / محمد برکت. -

نسخه پژوهی، تهران: کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۴، دفتر دوم، صص ۹۹-۲۴۲.

فهرست حاضر به معرفی حدود ۱۳۵۰ عنوان کتاب از کتابخانه علامه طباطبایی شیراز به صورت الفبایی می‌پردازد.

قم - کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی (ره)

فهرست دست‌نوشته‌های آثار خواجه نصیرالدین محمد طوسی در کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی / سید محمود مرعشی نجفی. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۳۸۴. ۲۰۲ ص.

در این فهرست ۳۲۳ نسخه از آثار خواجه نصیرالدین طوسی در کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی معرفی شده است. این فهرست به ترتیب الفبایی عنوان‌ها تنظیم شده و نسخه‌های مکرر در ذیل هر عنوان به ترتیب شماره نسخه آورده شده است. در پایان کتاب تصویر صفحاتی از نسخه‌های نفیس دیده می‌شود.

قم - کتابخانه مؤسسه آیت الله بروجردی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مؤسسه آیت الله العظمی بروجردی / احمد حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۴۲۶ = ۱۳۸۴. ج ۲ = ۴۶۶ ص.

شابک: ج ۱. ۲۸-۸۵۸۸۹-۹۶۴

ج ۲. ۲۶-۸۵۸۸۹-۹۶۴

فهرست حاضر به معرفی ۶۲۳ نسخه خطی در دو جلد می‌پردازد. این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد و در پایان آن تصویر رنگی صفحاتی از نسخه‌های خطی نفیس به نمایش گذاشته شده است.

قم - مرکز تحقیقات دارالحدیث

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه تخصصی مرکز تحقیقات دارالحدیث / علی صدرایی خوئی. - قم: دارالحدیث، ۱۳۸۳. ج ۱ = چهارده + ۳۸۶ + [۵۰].

شابک: ۸-۰۱۱-۴۹۳-۹۶۴

فهرست حاضر به معرفی ۳۸۶ نسخه خطی با متجاوز از ۴۰۰ عنوان می‌پردازد. تنظیم فهرست بر اساس روش ترکیبی (موضوعی - الفبایی) است که عبارت است از: ۱. قرآن و علوم قرآنی ۲. حدیث و علوم حدیث ۳. تاریخ و فضائل اهل بیت (ع) ۴. ادبیات عربی و فارسی و ترکی ۵. فقه و اصول فقه ۶. علوم عقلی (کلام و فلسفه و...) ۷. علوم دیگر (پزشکی، ریاضیات و نجوم، علوم غریبه، هنر و غیره) ۸. مجموعه‌ها. این کتاب دارای نمایه‌های گوناگون است.

قم - کتابخانه محدث ارموی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه محدث ارموی / شیخ آقابزرگ تهرانی، به کوشش سید محمدحسین حکیم. - نسخه پژوهی، دفتر دوم، صص ۱۵-۲۲.

نسخه خطی فهرست حاضر به خط شیخ آقابزرگ تهرانی، به شماره ۱۵۸۱۶، در کتابخانه مجلس شورای اسلامی نگهداری می‌شود. به جز سه نسخه، اطلاعات مربوط به باقی نسخه‌ها در الذریعه آورده نشده است. اصل نسخه‌ها در کتابخانه مرکز اسناد میراث اسلامی در قم نگهداری می‌شود.

کاشان - مجموعه شخصی افشین عاطفی

میراث ماندگار، معرفی نسخه‌های خطی کتابخانه شخصی افشین عاطفی. - س ۴، ش ۲۴: ۱۴-۱۵.

در این فهرست ۵۰ نسخه خطی به‌طور خلاصه معرفی شده است.

کرمانشاه - مجموعه شخصی میبیدی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه شخصی سید ناصر میبیدی / سید احمد حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۴۲۶ = ۱۳۸۴، ۲۲۴ ص. شابک: ۵-۲۷-۸۵۸۸۹-۹۶۴

نشر فهرستگان، ۱۳۸۳، ۱۰۴ ص.

فهرست حاضر ۲۴۷ نسخه خطی عربی و فارسی را دربردارد. این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد.

پاکستان - کتابخانه جهندی - میلسی

فهرست دستنویس‌های فارسی در کتابخانه مسعود جهندی - میلسی / خضر نوشاهی، زیر نظر عارف نوشاهی. - نسخه پژوهی، دفتر ۲: ۳۹۹-۵۰۸. در فهرست حاضر ۴۵۲ نسخه خطی متعلق به کتابخانه مسعود جهندی، شامل ۷۵۶ عنوان در ۲۸ موضوع معرفی شده است. این فهرست در سال ۱۹۹۷ تهیه شده است و بنابراین فهرست کتاب‌های خریداری شده بعد از این تاریخ را دربر ندارد، مانند کتابخانه شخصی دکتر نواز علی شوق، که پس از این تاریخ برای کتابخانه مذکور خریداری شده است. فهرست آن کتابخانه جداگانه با عنوان «فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه دکتر نواز علی شوق کراچی» در گنجینه شوق در سال ۱۹۹۳ به چاپ رسیده است.

ایرلند - دبلین: کتابخانه چستربیتی

دست‌نویس‌های اصل به زبان عربی در کتابخانه چستربیتی (دبلین - ایرلند) / عبدالله غفرانی. - نسخه پژوهی، دفتر دوم، صص ۵۰۹-۵۲۱. فهرست حاضر به معرفی کوتاه نسخه‌های کتابت شده به خط مؤلف موجود در کتابخانه بزرگ آلفرد چستربیتی (۱۸۷۵-۱۹۶۸) در دبلین می‌پردازد. فهرست نسخه‌های خطی عربی این کتابخانه که حدود ۲۵۰۰ جلد می‌باشد به کوشش خاورشناس مشهور، آرتور جی. آربری (۱۹۰۵-۱۹۶۹) در هشت مجلد به چاپ رسیده است. فهرست حاضر شامل ۱۰۰ نسخه خطی و ۱۵۱ عنوان است.

اکرم مسعودی

حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی،

۱۴۲۶ق = ۱۳۸۴، ج ۱ = ۲۳۵ ص.

شابک: ج ۱. ۰۱-۴۱-۸۵۸۹-۹۶۴

روضه محمدیه (یا مسجد حظیره) یکی از مساجد قدیمی شهر یزد است که اصل بنای آن به سال ۸۴۳ق بازمی‌گردد. در سال ۱۳۶۰ پس از احداث بنای جدید، مسجد و کتابخانه مجموعه کتابخانه سریزدی (حاج میرزا محمد سریزدی) به این بنا منتقل گردید. این کتابخانه در حال حاضر دارای ۵۵۰۰۰ کتاب چاپی و ۸۷۰ نسخه خطی است. در این جلد از فهرست ۳۰۰ نسخه خطی در دو بخش کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی معرفی گردیده است. این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد.

یزد - کتابخانه مدرسه خان

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه خان / سید احمد حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۴۲۶ = ۱۳۸۴، ۱۲۸ ص. شابک: ۴-۵۳-۸۵۸۹-۹۶۴
فهرست حاضر به معرفی ۱۳۰ جلد نسخه خطی «مدرسه خان» از مدارس علمی معتبر قدیم شهر یزد می‌پردازد که بیشتر مورد استفاده طلاب علوم دینی است و در دو بخش کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی تنظیم یافته است. این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد و در لابه‌لای اوراق فهرست نمونه‌هایی از صفحات برخی نسخه‌ها دیده می‌شود.

فهرست‌های مربوط به

مجموعه‌های خارج کشور

پاکستان - کراچی: آرشیو سند

(مجموعه نبی بخش خان)

فهرست دستنویس‌های عربی و فارسی مجموعه دکتر نبی بخش خان بلوچ در آرشیو سند، کراچی (پاکستان) / خضر نوشاهی، زیر نظر عارف نوشاهی. - تهران: مؤسسه

کتاب حاضر فهرست کتابخانه شخصی سیدناصر میبیدی است که به صورت پراکنده خریداری شده یا بعضی از دانش‌دوستان به ایشان اهدا کرده‌اند و که اسامی اهدا کنندگان در مقدمه نوشته شده است. این فهرست به معرفی ۲۴۰ نسخه خطی می‌پردازد. کتاب دارای نمایه‌های گوناگون است.

مشهد - مدرسه فاضلیه

صورت‌عرض کتب موقوفه مدرسه فاضلیه مشهد / به کوشش ابوالفضل حافظیان بابل. - نسخه پژوهی، دفتر دوم، صص: ۲۴۳-۲۹۲. فهرست مختصر حاضر صورت‌عرض کتب موقوفه مدرسه فاضلیه مشهد است که به کوشش یکی از کتابداران کتابخانه مدرسه در سال ۱۳۰۰ق برای رکن‌الدوله، تولیت آستان قدس در آن عصر، نگاشته شده است. در این فهرست مجموعاً ۳۸۰ جلد کتاب خطی و چاپی به ترتیب موضوعی در دوازده فصل معرفی شده است. نسخه خطی این فهرست، در مجموعه کتاب‌های وقفی مرحوم محمد رضانی در کتابخانه مسجد اعظم قم در ۱۴ برگ، به شماره ۲۹۰۲ بود و در سال ۱۳۶۳ این مجموعه وقفی به کتابخانه آستان قدس رضوی منتقل شد.

همدان - کتابخانه دانشگاه بوعلی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه دانشگاه بوعلی / سید احمد حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۴۲۶ = ۱۳۸۴، ۲۲۳ ص.

شابک: ۸-۱۷-۸۵۸۹-۹۶۴

در کتاب حاضر ۳۴۱ نسخه خطی در دو بخش کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده است. این کتاب نمایه‌های گوناگون دارد.

یزد - کتابخانه سریزدی (مسجد حظیره)

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه سریزدی - مسجد حظیره، دفتر اول / نگارش سیدجعفر